

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliæ Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanuza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.**

§.11. Deo naturale est vtpote summo bono seipsum communicare, & quia
tale est, in vltimo gradu suæ communicatione se Christus hominibus
exhibit in SS. Sacramento, vbi in summo gradu illis esse suum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](#)

conuenient? Numquid conueniens eris ut mansio-
nem in domo tua concessurus illi, qui cum sit
infante sapiens, omnem vincit auctoritatem,
quam illi naturaliter multa tribuit sapientia;
tamen ut se apparet & introducat in hospiti-
um nostrum fidens in falsa sapientia presump-
tione, non vincat elationem animi, quam ad-
ferre potest de te presumpcio eius quod non
potes? An decet ut ad Deum cedat vindicta
flagrans, Deum cernens ita misericordem, ut
quatenus se communicet, potentiam suam vi-
tac & magnitudinem, peccatis ingrediens Iudas
hostis tuus infestissimi? Et prostratus eius pedi-
bus, lumen ipse locum quem Iudas capere de-
buerat velut aggressor & Diuina eius misera-
tis offensor, illi tamen ignoscatur? Si Christus in-
flueret ad nostram salutem D. hoc Sacra-
mentum omnia habens in manibus suis ut Domi-
nus eorum absolutus, non obstante superem-
psum auctoritate illa tamen omnia pedibus sub-
ternat hominum, eorumque dediceret obser-
vacio: an ratio suaderet ut communicatus ma-
nus suas adferat bonis plena alienis, vñtris
& iniquis contractibus acquisitis, quibus faculta-
tes pateturque sanguinem usurpat iniustus? Si
datus le nobis in SS. Sacramento velit ut so-
lemnis quadam fiat mentio nobilitatis sue &
dominicavitatis familiæ: Scimus quia à Deo exiuit.
Tu receperis illum numquid digne accedes
anima mille libidinibus & impudicitis polluta,
quibus illa congenita homini sedatus nobil-
itas?

XIII.
Sicutiu-
do.

Vt andream nimis argueremus seruum illum
quicquidem quod ingressurus in dominum suum,
Dominus se humiliet & quidquid haberet largia-
tur, parvi pendens auctoritatem quod illo supe-
rior est, vellet ad eum receptionem suam jacta-
te superbiam, cum dominus eius exercans iusta-
tæ immoderitatem fortisque fecundaret inuere-
cundis. Heu re miserum: cum enim tu munere-
tis eum dominum ad eum mundate receptionem
iuxta titulos qualitatum quas in illo suspicis,
& iuxtabeneficia quibus te cumularis, sis ille qui
contrario agendi modo illum recipere intendis
& parate manus tuas? Deo qui velut supremus
Dominus petri in nostris animabus hospitium,
ad cuius effectum tam insegnibus nos cumulat
donis, qualis nobis in hoc S. confert Sacra-
mento: numquid pars erit ut occurramus illum re-
ceptui, atque ingressum concessuri oppositus
plane dispositionibus, animam habentes ambi-
tione, superbia, spiritu vindicatio, rancore, fur-

5.11. *Deo naturale est ut pote summo bo-
no se ipsum communicare, & quia ta-
le est, in ultimo gradu sue communi-
cationis se Christus hominibus exhibe-
bit in SS. Sacramento, ubi in summo
gradu illi esse suum communicat.*

DIUS Dionysius ingeniose probat qualiter. 37 41
Deus cum ipsa sit bonitas per essentiam,
ad exteriorum differentiam, qui eam ha-
bent participatione precise ac necessarie illi con-
ueniat. Diuina essentia sua communicatio: quia
sicut omnis in esse proprio & naturali quod ha-
bente, bonitatem consequuntur quam in ipso ha-
bent participationem cum dependenti ab illa bo-
nitate per essentiam, ita esse est ut illis omni-
bus velut distribuat atque in omnia effundarit,
ea sua est
commu-
nidad quod ipsi ex natura sua conuenit: *Quoniam niciatu-
re quod bonum est ut substantiale bonum, ad on-
suum existentia extendit bonitatem.* Quod decla-
rans D. Thomas supponit idem quod dixit D. Lib. 4. de
Dionys. essentia Dei esse ipsam naturam & es-
sentiā bonitatis: quia cum esse bonum aliquid
nomin. II.
consistat in esse actuali quod haberet, & Deus fo-
lus ex esse habeat, quia est hinc esse ita soli
Deo ut quid naturale conuenit esse ipsam boni-
tatem per essentiam, de qua omnis procedit bo-
nitas quæ reperitur in creaturis per participa-
tionem qua mediante se Deus communica.

Quod D. Thomas admirabiliter confirmat exem-
pli ecce que adeo faciliter nullus opponat ei diffi-
cilem. *Estram sicut sol nofer non rationari ans* Tho. cō-
praeligens, si d' ipsum esse illuminat omnia, partici-
pare de lumine ipsius secundum propriam rationem D. Tho.

valentia: ita bonum super solam per ipsum essentiam omissionis existentibus proportionaliter immutat ratione bonitatis radiosita similiter in summo bono nempe Deo qui per essentiam suam est ipsa bonitas, non est actus voluntatis electionis esse de se communicabile ijs omnibus quae boni naturam possunt participare radios eis immitendo modo, quo sol lucis lux radios.

K 38 Itaque naturae Dei proprium est suum Diuinam communicare bonitatem, & est velut naturalis bonitatis motus omnibus se communicare ex illa participantibus. Et cum Deus summum sit bonum, ut naturae illi competit se communicare aquae ab eo procedit velut motu naturali illa boni communicatio, qua in omnibus reperitur creaturis, sed potissimum in homine. Philosophus motum naturalem distinguit, a violento in eo quod hic quanto magis continuatur eo magis faciebat semperque deficit, dumque ad ultimum perire tam minus efficax, et & vehemens: naturalis autem quanto magis prorogatur tanto est vehemens, & quanto magis appropinquare centro, tanto maiori violentia progeditur: lapidem in ultum coniuges & quantum al: ascendit altius, tanto motus eius est tardior: quia quo ascendit altius, eo a centro suo magis elongatur, ex quo virtutem recepit quam habet nam cum sit violentus, vires sequuntur motus illius, quem impedit illi, qui illum in ultum proiecitur & sicut ab illis se elongat, ita minor potest vigore porro descendens deorsum, sicut motus ille est naturalis, quo impellitur, cuique virtus magis proportionata centro ad quod descendit, ita quanto illi est vicinior tanto vehemens est, & efficacior: unde communiter dicimus quod velocior sit & efficacior in fine suo quam in principio unde incepit.

IV.
Amor
Dei motus est
naturalis.
39 p. 11. 23

Amor Dei erga homines est velut motus quidam naturalis, quia illi summum bonum cui competit se communicare iuxta capacitatem recipientis, & cum ille sit factor omniumque operator, secundum quod, quia Deus illa diligit, esse possident & bonitatem, ex qua participant: quia certum est antifacie opera manum sua run diligere: *Nihil odisti eorum quae fecisti* ait Salomon: idcirco naturae illi est amare nos & secundum hunc amorem vobis per motum naturalem, Diuinam nobis suam communicare essentiam. Praeclera multa praestat Deus homini in principio, porto multo plura in fine multa manifestauit in ipso, esse suum Diuinum communiendo illi ex amore, quo afficiebatur illi in princi-

cio creationis: quandoquidem in eo certum quoddam eius posuerat indicium in proximennia qua dicitur eum super omnes creaturas eius dispositioni eas subiectas. Omnia subiecta sub pedibus eius, ones & bones zanclus, super & peccora campi: ob eniū dignitatem aliquip opinantur quod direxerit velociet, quod illū Dei creasset ad imaginem & similitudinem suam. **VII.** *Ad imaginem Dei creavimus*: cum sit velut Diuinus eius essentia prototypus, dignus omnibus creaturis supremo illa dispositio & dominium quod in illo staret cunctis creaturis eminentius, quod quasi quadam communione fuit bonitatis eius & essentiae Diuinæ concessa homini secundum esse naturale Diuinæ virtutis. Nec hic eius nobilitas erga bonum: Quicquid libertatis: quandoquidem non continebit illi haec illi omnia dedicas, cum illi omnium beneficiorum quod illi omnia dedicas, insuper & filium tuos se illi tradidit virginem: ut eius esset, unde certum est quod illi seipsum dederit. In hac ratione fundat D. Thomus convenientiam Incarnationis Verbi Dei: *summa etenim communicatio quae fieri potuit, ea est quam humana natura in hoc mysterio communicauit, tradens illi sustentiam, esse, & personalitatem qua illa natura Verbo virtute hypostaticae haberet totum Deum ut suum, eo motu ut per eam Diuina idonea quasi attribuantur homini que Deo sunt propria, qualia sunt esse immensitas, omnipotenter & Diuinum: Deo autem que homini propria sunt, nimirum esse passibilem, subiectum tristitia, fatigacioni, fami, siti, laboribus, & morti: unde dicimus Deus natus est, passus & mortuus. Summa fuit invenire haec communicatio ora ex amoris sui infiniti magnitudine, aqua de ipsa Diuinæ lux bonitatis natura, qua cum summa sit expediatur ut in summo gradu se communicaret, eo modo quo diximus.*

Hoc dicebat sponsa conditionem Diuinam sponsi sui perpetiens, nam in ea quoque disponuerat *Ordinatus in me charitatem: videtur enim quod in illa totum hoc starent: quod a. VI. mori sius stante, & ordinare poterat: unde dicitur: Dei est impetus fluxusque vehemens amor eius deus Diuinus in me directus est. Quia iuxta illud quod gratias dedit hominibus, quasi oblitus exercitatum vide habatur creatorum: & hoc insinuat D. Ieronimus: etenim quando iam ad ultimum perire terminum posuit communicatio nisi quae se Christus commanseret, hic vero ostendit, quod velut motus naturalis in fine erat velocior quam in principio, quando-*

doquidem tantum illum erga homines estenderet, ut illos solummodo vide-retur spectare velint lus, ut ipsi dona conferret, quae conferre poterat eminentissima: *Cum dilexisset suos qui erant in mundo.* Fortasse Deus nihil aliud in mundo ut suum habebat præter hominem, nam tantum ad illum in forma loquendi quaenam videntur amoris dirigere vehementiam, ex quo se illi comunicari? An religia illius non erant? Omnis enim igitur hominem dicit suum cui velut suo sumnum tributum communicationem totius Dei? Ratio est, ut enim erat motus amoris naturalis quo erga hominem flagrabit, & hic in fine est velo propter quam in principio, quando iam ad terminum accedit sine communicatione, ostendere vult quod ex eo se totum velit illi communicare, quasi alius non esset cui se vt Deus largiretur, eoque fine initivit SS. Sacramentum, quod cum opus sit amoris Divinitatis naturalis ostendit, cum opus sit finis, vult illi dare maximum quod de potest dominum, quale illud est quod in SS. Sacramento largitur unde sic additum est in fine dilexit eos.

Plura dace non poterat amor, quam totum Deum singulis in fine operum suorum, eo modo ut singulis hominibus totus traheretur Deus in SS. Sacramento: *In me manus & ego in illo.* Et perueniendo ad tantum terminum communicationis homini factæ totius Dei, non videtur aliquid superfluisse ceteris communicandum creaturis: & ita quasi illasum videntur oblitus, filius tantum hominis memor, ut haec illum communicatione dignaretur: & velut amor naturalis & manifestus quasi in ultimis terminis motus sui naturalis, se prodit efficaciorum & velociorium ad evincendum omnes difficultates & impedimenta occurrencentia, cum nullum eorum resistere possit viribus & fortori quo Deus ad illum progrederetur ut homini tanto plura conferre beneficiis: hoc sponsa sic declarat: *Ecco iste unius saliens in montibus, transilii colles.*

O quales occurrerent difficultates ut Deus veniret in mundum & multo magis ut in mundo existentes singuli hominum illum habere secum possent peccata se illi opponere, angustia statim nostri naturalis comprehendente non poterat immensum atem Dei, opus ipsum in se summa ardorem erat: quandoquidem hoc erat ut Deus incomprehensibilis moraretur in pectore almodum limitato, & quamus haec & alia multa illi proponerentur impedimenta, perumpit tamen omnia, omninaque tollit tenet velo-

citas motus amoris eius in finis, omnes has eventus difficultates, agitque ut quidquid in illo efficiat infinitum, homini subiectatur, & ita in SS. Sacramento ab illo recipiatur. Nec dubito quin hoc D. Iohannes declaraverit. Eternitatem illam exponit in qua Verbum Dei esse habebat, quod Pater illi per aeternam aeternam generationis communicaat, & confidetans illum in hac dignitate & statu superiori, sic ait: *In principio erat verbum Iohannes.*

& verbum apud Deum & Deus erat verbum. Bonum Deus quam illum nobis excellsum & sublimiter proponit: quandoquidem licet illum loco statuit adeo sublimi & vilitate nostra superiori, addit tamen quod amor illum videatur deorsum precipitare ac per faltus infinita distantia inter Deum & hominem, ipsum unum ex illis efficeret: *Et verbum cor fatum est.* q. d. vides hunc omnium supremum qui velut Divinitus infinitam complectitur distantiam per infinitas suas perfections inter infinitas nostras imperfectiones: noueris igitur quod amor secundum motum suum naturalem illum attrahat ut homo fiat, quem ut tales inter homines videbis conuertantem: quando vero ad terminum sicutemque accedit, in quo se Deus communicare potest, hic prodet se multo efficaciem: nec enim sicut donec in nobis habet, nostrumque pectus & animam suum statut per perpetuum sibi habitacionem: *Et habitat in nobis.* Sommus hic modus est quo se Deus communicare potest homini: sommus, vertex hic est altissimum communicationis, hic est ad quem adducere potest illum ferventissimus modus, si eius amor: ut enim proprium & naturale est a communitate velle semper esse cum amato, cum Christi incandescens ardenter sit, iam in fine quasi consistens, oportet & minus nobis conferendum per amorem, maximum sit: & sic ut singulis non potest esse manus quam Deum in corde suo habere qui nos amat, quemque nos amamus, dum se Deus totum singulis exhibet in SS. Sacramento, vero verius est quod in hoc ineffabilis dono & beneficio infinito, quo nos in illo cumulari, ostendat amorem alieius ascendere non posse: quandoquidem ut maneat cum hominibus, cumque singuli secum habeant, hoc ita molitur ut nullus hanc illi possit perturbare mansio nem. Signum hoc est esse summum ad quod attingere potest Deus se nobis communicatus. Accedit igitur iam communicationis eminentia ad summum, quod est habere Deum, & Deus ut sit nobiscum, ad hoc evincat tantasque supererit difficultates: etenim hic remansit: *Et sumus*

cius quod potest *versus agnot*, qualem in Deo erga homines agnoscimus: cuius motus naturalis ueste velocior, vehementior & efficacior in fine quam in principio, opus efficit amoris eminentissimum, quale est date se totum & singulis hominibus in SS. Sacramento.

S. 12. Satisfacit Christus amori erga Patrem ascendens in calum, quando enim hic impellit ad ascensem: amoris similiter erga homines cum illis remanens in SS. Sacramento, quod inflituit.

Dicitur vero voluit Christus hominum cordibus

Ioan. 15.

I. In quo consistat amor Dei amans in eo quod motus aliquam nostra bonitate suam erga nos inclinans ex propria benignitate, producat in nobis bonum illud quod nos potest reddere bonum: ita ut in tantum nos diligat Deus in quantum nobis conferat bonum.

Summum omnium bonum quod poteramus ut nostrum possidere, erat filius Dei: unde ex amore suo, qui cum sit eiusdem voluntatis cum Patre suo eterno, in confirmationem eius qua nobis affectus hominibus, sicut illa qua nobis Pater illius eternus affectus, se ipsum nobis tradidit. Sic Deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret. Semper illam inclinavit ut nobis hoc bonum conferret, amor erga hominem, se vero communicare nobis ut nostrum, omnes eius fuere delicia: *Delicia mea esse cum filiis hominum.* Hoc semper eius rapuit voluntatem, & cum affectus amoris erga Patrem, traheret ad illum, hoc modo faciendum illi erat ut illi satisficeret quamvis eligere communicate & dare se hominibus descendens de celo & cum eis moraturus. Et quantumcumque amor Patris illum obtringeret, ut semper cum illo manaret, satisfacere tamen debeat amoris affectui quo affiebatur hominibus, quod futurum erat ut veniret cum illis mansurus.

Operosum videtur duobus his satisfaci posse affectibus. Ut autem amborum patet per Meditacionem quia quicunque sibi attrahit, quantum potest, non tam alterius impediendo complevit suum: Divina sapientia modum flatur in effectu suorum, quo venire posset Verbum ut sua implere iugum desideria & delicia fruentera gaudij ex eo quod inter homines homo versaretur, non ut amoris gaudio privaretur, quo semper gaudius est requiecentis in fine eterni. *Parvus illi.* Delicia quibus fruenter facilius homo, hec erat ut illis benefaceter, & hoc faceret venire in mundum: si namque non veniret, desiderium non poterat fine gaudere, nempe ea hominibus conferre beneficia quibus indigebant ut viva quam perdidere recuperarent. Voluntas ea fruebatur ex amore Patris non patet: sed illo discelum, quandoquidem amoris gaudia in eo constitutivit ille qui amat tempore ut cum illo qui illum deuinis, ensuere exerat amorem, potissimum cum Verbum Dei resumens ut intellectus Patris, ut Theologice loquuntur, & existens Dei intellectus, sine illo esse non poterat: quia cum semper scilicet intelligi in alio secundo, non potest illi delicia conceput, quem Divina eius format intellectu.

Huius remedii fuit ambabus fruentera. III. descendendo in mundum. *Exim a Patre,* & *venia in mundum,* & manendo apud Patrem suum: *missum Verbum supernum prodens,* nec Patris lumen & *debetram ad opus suum exiens vent ad eum vi. manum.* Vno modo venit, & altero manatur. *Venit ex aliud* secundum humanitatem se ipsum figuram quadam *peregrina & aliena a propria Divinitate sue latitudine operiens,* manisque in celo secundum esse spirituale & Divinum quod habebat ut proprium. *Pater eternus figuram prodixit ut opus penicillo Divini sit intellectus,* etiam spectans velut prototypon Divinam suam elevationem. *Hec figura est Verbum eternum in describit illud D. Paulus:* *Qui cum se peregrinans eius.* Apud nos figura quam impletum est, non est tua substantia, sed tantum accidentium magnitudinis, pulchritudinis & coloris. *Veritas* sed esse non posset tua substantia: *hac enim depingi non potest nisi per aliquam accidentia.* Porro haec figura, quam eduxit Pater celestialis est sua substantia: quia in ipsa suam fit representant Divinitatem (quod alias explicamus) veritatem haec figura etiam manifestat: *Qui est imago Dei inuisibilis.* Atque in ipsa nostra humilitate poteramus nos homines cum illo cooperari, ac hanc